

Overpeinzing bij 125 jaar Theosophical Society

– Han van Doornen

Theosofie is van alle tijden. Steeds weer worden boodschappers gezonden die er voor waken dat deze kennis niet verloren gaat. Een boodschapper zal, om begrepen te worden, zijn boodschap altijd aan moeten passen aan de omstandigheden en ontwikkeling van het menselijk ras.

H.P. Blavatsky was zo'n boodschapper. Zij kreeg toestemming om een deel van de theosofische kennis die tot dan toe voornamelijk in de mysteriescholen bekend was, openbaar te maken. Het menselijk bewustzijn werd voldoende geëvolueerd geacht om deze kennis te begrijpen.

In dit licht bezien is de boodschap van H.P. Blavatsky daardoor onvolledig en tijdgebonden.

De Theosophical Society (T.S.) is in 1875 opgericht als middel om deze boodschap uit te dragen.

Nu, 125 jaar later, dienen we te beseffen dat de maatschappij en de omstandigheden sterk veranderd zijn en de veranderingen zijn vooral in de laatste halve eeuw zeer snel gegaan en de versnelling lijkt nog steeds toe te nemen.

Als de T.S. zich dit realiseert, zal zij zich zeer uitdrukkelijk open moeten stellen voor nieuwe ontwikkelingen, voor een nieuwe verpakking voor de aloude boodschap, aangepast aan deze tijd. Denk hierbij b.v. aan onze huidige denktrant en taalgebruik.

Als H.P.B. slechts een tipje van de theosofische sluier heeft mogen oplichten dan rijst de vraag of er wellicht een nieuwe

boodschapper is die ons van aanvullende kennis wil voorzien.

Zouden wij zo'n boodschapper herkennen? Of zijn wij zo zelfgenoegzaam dat wij ziende blind zijn? Of zouden wij de boodschap verwerpen als zijnde niet-theosofisch? Zouden wij dezelfde fout maken als zo veel godsdiensten dat wij denken dat de openbaring zoals die in de heilige geschriften is vastgelegd, een eenmalige zaak is geweest en dat God zich verder niet meer openbaart en dat H.P.B. het einde van de openbaarmaking van de theosofische kennis is geweest, de laatste boodschapper?

Zouden wij dezelfde fout maken als zo veel godsdiensten dat wij denken dat de openbaring zoals die in de heilige geschriften is vastgelegd, een eenmalige zaak is geweest en dat God zich verder niet meer openbaart ...

Verstarring zou het gevolg zijn. Daarmee zou in feite de hele evolutie ontkend worden, het idee dat alles, maar dan ook alles, steeds aan verandering onderhevig is en op weg is naar volmaking.

Bovenstaande gedachten betreffen de inhoud van ons geestelijk erfgoed. Maar hoe staat het met de vorm, de structuur van onze vereniging, onze organen, stich-

tingen e.d.? Zijn deze aangepast aan de huidige tijd? Is een bepaalde vorm internationaal toepasbaar of is het beter als een regio die vorm kiest die het beste bij haar cultuur aansluit? Anders gezegd: het gevaar is niet denkbeeldig dat de vorm een dwangbuis wordt als teveel dwingend wordt voorgeschreven.

Voor West Europa lijkt een democratische structuur, met openheid, duidelijkheid, eerlijkheid voor deze tijd de aangewezen weg. De achterkamertjespolitiek en de regentenmentaliteit hebben hun beste tijd gehad. Het volk is mondig geworden.

De T.S. heeft in haar structuur een zeer kostbaar goed, namelijk de vrijheid van gedachte. Dit geeft een enorme ruimte om verstarring zowel in de leer als in de structuur te voorkomen. Wij mogen zelf nadenken en hoeven ons niet gebonden te voelen aan opvattingen, uitspraken, ideeën, van wie dan ook. Iets hoeft niet waar of goed te zijn omdat het altijd zo geweest is. Iets wat in de ene cultuur goed bevalt kan in een andere cultuur juist averechts werken. In feite is dit een pleidooi voor een grote flexibiliteit in ons denken en handelen. Laat alles, in een goede dialoog, bespreekbaar zijn, weg met alle taboes en dooddoeners!

Als wij niet krampachtig aan het verleden vasthouden maar met een open mind alle veranderingen in de wereld om ons heen kritisch volgen en in onze vereniging incorporeren, dan kan de T.S., als organisatie, nog heel lang theosofie blijven onderzoeken en uitdragen.